

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

06 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Guzun Ion,

Judecători – Talpă Boris, Daguța Sergiu, Eremciuc Ghenadie, Malanciuc Ion

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor dosarului, recursul ordinar declarat de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2022, în cauza penală în privința lui

Verstiac Constantin XXXXX, născut la xxxx,
originar din r-nul xxxx, satul xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.12.2019 – 21.07.2020;

Instanța de apel: 11.08.2020 – 14.06.2022;

Instanța de recurs: 26.08.2022 – 06.06.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21 iulie 2020, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Verstiac Constantin a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și în limitele acestei Legi, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității de 150 (una sută cincizeci) ore.

Verstiac Constantin a fost recunoscut vinovat și în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și în limitele acestei Legi, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității de 140 (una sută patruzeci) ore.

Prin aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate lui Verstiac Constantin, i s-a stabilit definitiv pedeapsă penală sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 220 (două sute douăzeci) ore.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a constatat că, *Verstiac Constantin, la 07 septembrie 2019, în perioada de timp de la ora 02:00, min., pînă la 05:00 min., urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în camera de la etajul trei din casa de locuit situată pe adresa mun. xxxx, str. xxxx, de unde, pe ascuns a sustras un telefon mobil de model „Samsung A20”, în valoare de 4 000 lei, ce aparține lui Burdujan Iurii, după care a părăsit locul săvârșirii infracțiunii, ca urmare, prin acțiunile sale intenționate, cauzând părții vătămate Burdujan Iurii, daune în proporții considerabile, în sumă de 4000 lei.*

Tot el, Verstiac Constantin, la 17 noiembrie 2019, aproximativ la ora 02:00, aflându-se în apartamentul nr. xxxx, situat pe xxxxx, mun. Chișinău, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, acționând intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, asigurându-se de faptul că acțiunile sale rămân neobservate de terțe persoane, a sustras în mod tainic un telefon mobil de model „Samsung Galaxy A30”, în valoare de 4500 lei, cu nr. de IMEI: xxxxxxxx, în care era activată cartela SIM cu nr. xxxxxx, după care cu bunul însușit a părăsit locul comiterii infracțiunii, deplasându-se într-o direcție necunoscută, cauzându-i astfel părții vătămate Vintea Nicolae daune considerabile în valoare de 4500 lei.

Prima instanță a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Verstiac Constantin a comis infracțiunile prevăzută de:

- art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal – *furt, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile;*

- art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal - *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpatul Verstiac Constantin, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței în partea individualizării pedepsei penale, și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 120 ore.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, apărătorul inculpatului a invocat că:

- a fost de acord cu încadrarea juridică a faptelor sale și a recunoscut integral acțiunile ilegale ce le-a comis, însă, la aplicarea pedepsei, instanța ar fi trebuit să țină cont de faptul ca nu este angajat în câmpul muncii, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, are loc permanent de trai, a recunoscut vina, sincer s-a căit, nu prezintă pericol social, nu au fost depuse acțiuni civile din partea părților vătămate, iar bunurile sustrase le-a restituit;

- neîntemeiat instanța de fond, la caracterizarea sa, a indicat în sentință fila 9, pct. 49 - ca este o persoana care nu și-a continuat studiile de cât până în clasa 9. La acest capitol subliniază că face parte dintr-o familie săracă, de mic copil era nevoit să muncească și să-și ajute părinții, iar faptul ca nu și-a continuat studiile nu permite instanței de fond să facă concluzii despre personalitatea sa fiindcă el nu a avut posibilitate financiară să continue aceste studii;

- instanța a ignorat să menționeze ca este prima dată în conflict cu legea, bunurile benevol au fost restituite în stare buna, nu au fost depuse acțiuni civile;

- acuzatorul de stat în cadrul dezbaterilor a solicitat la numirea pedepsei 160 de ore neremunerate în folosul comunității, iar instanța de fond a ignorat totalmente poziția acuzării și apărării. În acest caz era obligată să-și argumenteze poziția privind aplicarea pedepsei maxime de 220 ore neremunerate în folosul comunității;

- au fost încălcate drepturile sale și nu a beneficiat de reducerea pedepsei prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2022 a fost respins ca nefondat apelul inculpatului și menținută sentința fără modificări.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că sentința a fost contestată în partea stabilirii pedepsei și că lipsesc temeiuri pentru a interveni în sentință din oficiu, conform art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală.

Potrivit textului deciziei:

*„În cadrul ședinței instanței de apel, avocatul inculpatului Ludmila Bîrcă a susținut apelul declarat de inculpat. Se invocă pedeapsa aspră, din acest motiv consideră că acestuia urmează să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, dar totodată având în vedere că inculpatul nu este prezent, în calitate de avocat **solicită să- i fie aplicată legea cu privire la amnistie**, să fie liberat de răspundere penală, încetată cauza penală în baza legii cu privire la amnistie.*

*Procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Vitalie Călugăreanu, a solicitat respingerea apelului în cauză, **ce ține de cererea suplimentară cu privire la aplicarea amnistiei**, este de părerea că aceasta urmează a fi respinsă, or ulterior inculpatul se va adresa suplimentar dacă va dori să beneficieze de aplicarea legii în cauză.*

Părțile vătămate Burdujan Iurii și Vintea Nicolae în ședința instanței de apel fiind legal citată nu s-a prezentat, și nici nu a anunțat despre motivele absenței sale.

În ședința Curții de Apel, inculpatul Verstiac Constantin, deși a fost legal citat, nu s-a prezentat și nici nu a anunțat despre motivele absenței sale. Mai mult ca atât,

avocatul inculpatului a anunțat instanța că în urma discuției telefonice cu inculpatul, acesta urma să se prezinte în cadrul ședinței.

Colegiul Penal a întreprins măsurile necesare de asigurare a prezenței inculpatului la ședința de judecată.

Audiind opinia participanților la proces, în baza art. 321 Cod de procedură penală, s-a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului Verstiac Constantin XXXX și a părților vătămate Burdujan Iurii și Vintea Nicolae.”

Instanța de apel a statuat că prima instanță la individualizarea pedepsei penale inculpatului Verstiac Constantin, a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, că infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria celor mai puțin grave, de faptele comise, că acestea atentează asupra relațiilor sociale referitoare la dreptul de proprietate, de persoana celui vinovat, că inculpatul Verstiac Constantin anterior nu a fost judecat, a săvârșit pentru prima dată infracțiuni mai puțin grave, a recunoscut vina și a cerut examinarea cauzei în procedura simplificată de judecare a cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, nu este încadrat oficial în câmpul muncii, de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului.

Raportând prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală la art. 186 alin. (2) Cod penal, instanța de apel a menționat că se obțin noile limite ale pedepsei după cum urmează: 500 (art. 64 alin. (3) Cod penal) la 1012,5 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 160 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani și 8 luni.

Instanța de apel a constatat că prima instanță instanța a luat în calcul importanța valorilor lezate, care este un atribut esențial și un drept fundamental al persoanei, astfel pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității este o pedeapsă echitabilă în raport cu fapta comisă și valența socială lezată, fiind aptă de a influența persoana inculpatului și circumstanțele cauzei, iar pentru realizarea eficientă a scopului pedepsei penale nu este necesară aplicarea unei pedepse mai aspre față de inculpat, ce ar determina conștientizare de către cel din urmă a gravității faptei săvârșite și a necesității corijării acestuia.

Instanța de apel a considerat că în cazul de față, concluzia instanței de fond este oportună, corectă și echitabilă privind aplicarea față de inculpatul Verstiac Constantin a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității or, această pedeapsă este corespunzătoare faptei comise, dar și având în vedere scopul legii penale, care indică asupra corectării și reeducării inculpatului în vederea neadmiterii pe viitor a careva acțiunile ilegale.

Instanța de apel a constatat că prima instanță și-a argumentat riguros

soluția la acest capitol și a motivat hotărârea pronunțată invocând motive clare din care considerent a ajuns la concluzia că aplicarea unei pedepse mai blânde în favoarea inculpatului nu va asigura reeducarea acestuia.

Totodată, instanța de apel a reținut că corectarea inculpatului, ca scop al pedepsei penale, presupune conștientizarea de către infractor a celor săvârșite și reîncadrarea lui în activitatea societății, pe când inculpatul Verstiac Constantin a săvârșit 2 infracțiuni mai puțin grave la un interval relativ scurt de timp, respectiv instanța întemeiat a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă doar prin aplicarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime totală de 220 ore.

În decizie s-a menționat, faptul că Verstiac Constantin a recunoscut vinovăția și s-a căit sincer de cele comise - nu constituie circumstanțe privind aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea fixată de prima instanță or, aceste circumstanțe care au fost luate în considerație de către instanța de fond la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului și grație cărora a beneficiat de reducerea pedepsei.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului, prin care invocând incidența *pct. 6), 10), 11) și 13)* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită casarea deciziei și a sentinței, în partea stabilirii pedepsei lui Verstiac Constantin, rejudecarea cauzei și pronunțarea în partea dată a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Verstiac Constantin recunoscut vinovat și condamnat în baza articolelor 186 alin. (2) lit. c), d) și 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în limita minimă stabilită de lege – 120 ore sau rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit de prima instanță și în temeiul art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, să fie încetat procesul penal de învinuire a lui Verstiac Constantin în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de articolelor 186 alin. (2) lit. c), d) și 186 alin. (2) lit. d) Cod penal.

5.1 În susținerea recursului, avocatul Bîrcă Ludmila menționează următoarele:

- în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond Verstiac Constantin, vina în comiterea infracțiunii a recunoscut-o integral, a înțeles că a greșit enorm și îi pare rău de cele săvârșite, se căiește sincer și regretă mult cele întâmplate. Fiindu-i înaintată bănuiala, în prezența avocatului, Verstiac Constantin a declarat că recunoaște vinovăția în cele incriminate, relatând

detaliat ofițerului de urmărire penală circumstanțe importante pentru stabilirea adevărului, conlucrând activ și contribuind la descoperirea infracțiunii. Ulterior, fiindu-i înaintată învinuirea, și-a menținut declarațiile date anterior în calitate de bănuit și a dat și declarații suplimentare referitor la recunoașterea vinovăției, căința sinceră;

- la individualizarea pedepsei penale instanța de judecată urmează să pună accentul și pe personalitatea vinovatului, învederând și celelalte criterii de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, influența pedepsei asupra corectării și reeducării acestuia;

- Verstiac Constantin face parte dintr-o familie săracă, de mic copil era nevoit să muncească și să-și ajute părinții, iar faptul că nu și-a continuat studiile nu permite instanței de fond să facă concluzii despre personalitatea sa, fiindcă el nu a avut posibilitate financiară să continue aceste studii, totodată instanța A ignorantă să menționeze că este prima dată în conflict cu legea, bunurile benevol au fost returnate;

- în privința inculpatului nu se întrunesc careva din interdicțiile stabilite în mod enumerativ și exhaustiv la art. 6 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în vigoare din 31 decembrie 2021.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.*

În conformitate cu art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.*

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, *judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.*

În particular, avându-se în vedere recursul ordinar, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul

reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora *judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, când eroarea admisă nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor.*

După cum rezultă din conținutul recursului declarat, partea apărării semnalează temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. **6), 10), 11) și 13)** Cod de procedură penală, potrivit căruia, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:*

6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;*

10) *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;*

11) *persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege;*

13) *a intervenit o lege penală mai favorabilă condamnatului.*

În același timp, Colegiul penal lărgit constată că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente, nu se va expune referitor la aceste aspecte.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către avocat parțial și-au găsit confirmare în speța dedusă judecății, sub aspectul că instanța de apel *nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

În acest context instanța de recurs menționează că, conform art. 414 Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Potrivit materialelor cauzei penale, în ședința de judecată a instanței de apel, avocatul Bîrcă Ludmila a solicitat aplicarea în privința inculpatului

Verstiac Constantin a prevederilor Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (f.d. 44). Asupra acestei solicitări s-a expus și partea acuzării, totodată, în partea descriptivă a deciziei fiind reflectat acest fapt, la pct. 5.

Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a examinat cererea părții apărării de aplicare a actului de amnistie în privința inculpatului Verstiac Constantin, nu s-a pronunțat asupra acesteia, în decizie neregăsindu-se vreo argumentare în acest sens.

La același segment, Colegiul penal lărgit amintește, că potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, în primul rând, *rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. O decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Prin urmare, dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar și obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. (§ 30, 31 cauza Fomin vs R. Moldova, 11 octombrie 2011).*

Eroarea admisă de către instanța de apel, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a casa decizia atacată și a dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

În atare circumstanțe se consideră, că instanța de apel a comis erori de drept prin nerespectarea prevederilor art. 414-419 Cod de procedură penală, admitând abateri ce se cuprind în prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate supra, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

8. În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel ținând cont și de motivele invocate în recursul declarat, iar în dependență de datele obținute să

pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418, 436 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu articolele 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 iunie 2022, în cauza penală în privința lui *Verstiac Constantin XXXX* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **06 iulie 2023**.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Talpă Boris

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie

Malanciuc Ion

Referitor la dezacordul părții apărării cu pedeapsa individualizată inculpatului (pct. 10 al art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală), Colegiul penal lărgit constată că în această parte soluția instanțelor de fond este întemeiată și bine argumentată.

Colegiul penal atestă că instanțele inferioare, la individualizarea pedepsei inculpatului Verstiac Constantin, au ținut cont de faptul că ultimul a săvârșit infracțiuni mai puțin grave, anterior nu a fost judecat, a recunoscut vina și a cerut examinarea cauzei în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, nu este încadrat oficial în câmpul muncii, cât și s-a ținut cont de limitele noi ale pedepsei prevăzute de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.